

6.

การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน

นายปรีดา กลิ่นแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา โสวัตศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-170-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

01284i

I10298009

A CONTENT ANALYSIS OF MORALITY IN NEWSPAPERS

MR. PREEDA KLANKAEW

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION

DEPARTMENT OF AUDIO-VISUAL EDUCATION

GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1987

ISBN 974-568-170-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน

โดย

นายปรีดา กลั่นแก้ว

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

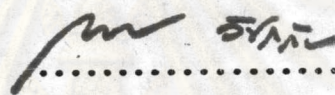
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง

ดร.อำรุง จันทวานิช

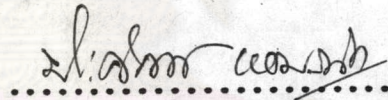
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

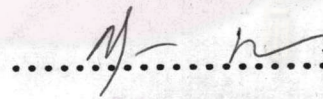
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

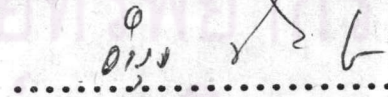
.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ ทอมสนธิ)

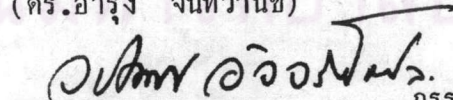
.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง)

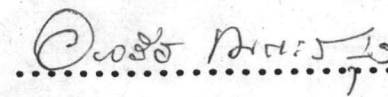
.....กรรมการ

(ดร.อำรุง จันทวานิช)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน
ชื่อนิสิต   นายปรีดา กลั่นแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง
    ดร.อรุณ จันทวานิช
ภาควิชา   โสวัตต์ศึกษา
ปีการศึกษา   2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน และสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกได้แก่ หนังสือพิมพ์จำนวน 28 ฉบับ จากหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับที่มีผู้อ่านมากที่สุดในกรุงเทพมหานคร เผยแพร่ระหว่างวันที่ 24 มกราคม ถึง 20 กุมภาพันธ์ 2530 โดยได้มาจากการสุ่มแบบเลือกศึกษา กลุ่มที่สองได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 340 คน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินจริยธรรม เพื่อการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ และแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และสถิติไค - สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. หนังสือพิมพ์ ฉบับที่มีการเสนอจริยธรรมด้านบวก มากที่สุด คือ เคลินิวส์ (25.45%) และฉบับที่มีการเสนอจริยธรรมด้านลบ มากที่สุด คือ เคลินิวส์ (27.24%) เช่นเดียวกัน

2. ชาวในประเทศ มีความถี่ของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ สูงสุด และเนื้อหาจริยธรรมที่นำเสนอมากที่สุด ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ การยึดมั่นในคุณธรรมและศีลธรรมมากที่สุด

2.1 คอลัมน์ข่าวในประเทศ และข่าวต่างประเทศ เสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านบวกเกี่ยวกับความสามัคคี มากที่สุด และด้านลบเกี่ยวกับการยึดมั่นในคุณธรรมและศีลธรรมมากที่สุด

2.2 คอลัมน์บทบรรณาธิการ เสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านบวก เรื่องการยึดมั่นในคุณธรรมและศีลธรรม มากที่สุด และด้านลบเรื่อง ความมีวินัยมากที่สุด

2.3 คอลัมน์บทความ ข่าวสังคม นวนิยายและการ์ตูน เสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านบวกและด้านลบ เกี่ยวกับ การยึดมั่นในคุณธรรม และศีลธรรม มากที่สุด

2.4 คอลัมน์เด็กและเยาวชน เสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านบวกเกี่ยวกับความรักชาติมากที่สุด และด้านลบเกี่ยวกับความมีสติปัญญามากที่สุด

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาจริยธรรมในหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหนังสือพิมพ์ และนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาจริยธรรมที่เสนอในหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกและลบ สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้

4. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของนักเรียน ได้แก่ การศึกษาของบิดามารดา สถานภาพสมรส รายได้ อาชีพ กับผลการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น หรือพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์

5. มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของนักเรียน ได้แก่ เพศ และพฤติกรรมการรับสาร กับผลการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์

Thesis Title   A Content Analysis of Morality in Newspapers
Name   Mr. Preeda Klankaew
Thesis Advisor   Kidanand Malithong, Ed.D.
    Amrung Chantavanich, Ph.D.
Department   Audio-Visual Education
Academic Year   1986

ABSTRACT

The purposes of the study were to analyze the morality content in the newspapers, and to survey students' opinions concerning the morality content in the newspaper.

There were two groups of samples using in the study. The purposive - sampling technique was utilized to obtain the first group of samples which was 28 copies from the 4 most popular newspapers in Bangkok Metropolis, distributed during January 24 to February 20, 1987. Three hundred and forty Mathayom Suksa Three students in Bangkok Metropolis, who were obtained by the multiple-stage sampling technique, were the second group of samples participated in the study.

The morality content analysis form for analyzing the morality content in the newspapers, and a questionnaire to survey students' opinions were employed to collect data. The data were analyzed by means of percentage and chi-square.

The results of the study revealed that :

1. The newspaper that mostly presented morality content in the positive aspect was the Daily News (25.45%), and also, the Daily News

(27.24%) was the one that mostly presented morality content in the negative aspect.

2. In the home news, there was the highest frequency in presenting both positive or negative aspects of the morality content. The morality content concerning an attachment to religious values and moral either positive or negative aspects were most present

2.1 Positive morality content concerning unity as well as negative morality concerning attachment to religious values and moral were mostly presented in the home and foreign news columns.

2.2 Positive morality content concerning attachment to religions values and moral as well as negative morality concerning discipline were mostly presented in the editorial column.

2.3 Positive and negative morality content concerning attachment to religions values and moral were mostly presented in the various articles, social news, fiction and comic strips columns.

2.4 Positive morality content concerning patriotism as well as negative morality content concerning rationality and wisdom were mostly presented in the children and youth column.

3. The Mathayom Suksa Three students' opinions, concerning the morality content in the newspapers, were consonant with the results of the analysis of morality content in the newspapers. They found that the morality content in the newspapers either in the positive or negative aspects, could be able to apply to their daily lives.

4. There was no relationship between students' factors in their parents' education, marriage status, income, occupations and the effect of students' opinion or behavior changes in reading newspapers.

5. There was a relationship between students' factors in sexs and message receiving behaviors, and the effect of students' opinion or behavior changes in reading newspapers.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายคือ อาจารย์ ดร.กิตานันท์ มลิทอง อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.อำรุง จันทวานิช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำปรึกษา ช่วยแนะนำแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์คือ อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนธิ อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ที่ได้คำแนะนำเพิ่มเติม และที่จะขาดไม่ได้คือ อาจารย์ ดร.เชาวเลิศ เลิศขโลฬาร ซึ่งเป็นผู้เริ่มให้แนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ และยังให้ความห่วงใยมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตากรุณาจากท่านอาจารย์ทุกท่าน

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และนักเรียน โดยเฉพาะอาจารย์ยินดี ชุ่มใจ จากโรงเรียนทวีธาภิเศก อาจารย์ประภาศรี แดงสอน จากโรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์ อาจารย์ปุดณมาศ แดงสอน จากโรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์ และอาจารย์อัจฉรา มลทองศิริ จากโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา

บุคคลที่ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในน้ำใจเป็นที่สุดคือ คุณภาคสินี ศรีกระจ่าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมปรึกษาในการทำวิจัยและให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณคุณคุณลีลายุทธ ศรีกระจ่าง ที่ช่วยในการจัดพิมพ์จนเป็นรูปเล่ม และท้ายสุดขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านกำลังใจอันเป็นพลังผลักดันให้การเขียนวิทยานิพนธ์นี้บรรลุความสำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยดีในที่สุด

หากความดีอันพึงจะได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นผู้ให้กำเนิด ครูและอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ข้าพเจ้า ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่ข้าพเจ้า เคยศึกษา อย่างไรก็ตามหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยดีแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและลักษณะของจริยธรรม.....	11
พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์.....	14
สื่อมวลชนกับการส่งเสริมจริยธรรม.....	19
บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อ เด็กและเยาวชน.....	22
ลักษณะงานวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา.....	28

3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรม

ประชากร.....	31
กลุ่มตัวอย่าง.....	31

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	32
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ.....	33
วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน	
ประชากร.....	36
กลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	36
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ.....	37
วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	88
ภาคผนวก ค.....	102
ประวัติผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของโคลค์เบิร์ก	16
2	แสดงการสุ่มวิเคราะห์เนื้อหา	32
3	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมในประเทศไทย	41
4	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมในเคลวินส์	42
5	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมในมติชน	43
6	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมในบ้านเมือง	44
7	แสดงภาพรวมของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ	45
8	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมในแต่ละประเภทคอลัมน์	46
9	แสดงค่าร้อยละของความถี่ด้านบวกและด้านลบในเนื้อหาจริยธรรม	47
10	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมด้านบวกในแต่ละประเภทคอลัมน์	48
11	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมด้านลบในแต่ละประเภทคอลัมน์	51
12	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมด้านบวกจำแนกตามประเภท จริยธรรม	54
13	แสดงค่าร้อยละของความถี่ในเนื้อหาจริยธรรมด้านลบจำแนกตามประเภท จริยธรรม	57
14	แสดงความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเรื่องผลของการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ความคิดและพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์กับตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวกับ กลุ่มตัวอย่าง	64
15	แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นเรื่องผลของการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ความคิดและพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามเพศ	65
16	แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นเรื่องผลของการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ความคิดและพฤติกรรมจากการอ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามลักษณะการ รับสารจากสื่อมวลชน	66